

ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

Administrative Factors Affecting the Teacher's Competencies in the 21st Century

Under The Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon

ศิริภรณ์ สอนสา¹ ดร.สุมัทธา หาญสุริย์² ดร.ธูปนัย นารี³

Siriporn Sonsa¹ Dr.Sumatthana Hansuri² Dr.Thapanee Naree³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ หาอำนาจพยากรณ์และหาแนวทางพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการ และครูผู้สอน ในปีการศึกษา 2566 จำแนกเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 45 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการ จำนวน 45 คน และครูผู้สอน จำนวน 245 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วนตามขนาดโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหาร มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.25 – 0.81 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95 และสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.27 – 0.72 และมีค่าความ 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบเอฟ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณที่ละขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยทางการบริหาร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. สมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยทางการบริหาร จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง จำแนกตามขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. สมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามขนาดโรงเรียนและจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ปัจจัยทางการบริหารกับสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xyt} = 0.491^{**}$)

คำสำคัญ: ปัจจัยทางการบริหาร สมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²Master of Education Program in Education Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

³อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²Lecturer Master of Education Program and Doctor of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

³รองผู้อำนวยการโรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

³Deputy of Director of Sakolrajwittayanukul School The Secondary Educational Service Area Office SakonNakhon

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ศิริภรณ์ สอนสา, siripornnoon137@gmail.com

รับเมื่อ 19 มกราคม 2568 แก้ไข 28 มีนาคม 2568 แก้ไข 29 มีนาคม 2568

6. ปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนนำมาวิเคราะห์จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์สมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โดยรวม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ งบประมาณ และบรรยากาศองค์กรและวัฒนธรรมองค์กร โดยทั้ง 3 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์สมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ได้อยู่ที่ 33.80 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ $\pm .17466$

7. แนวทางพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 เสนอแนะไว้ 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) เทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้อำนวยการโรงเรียนควรสนับสนุนให้ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้ทันสมัย 2) ด้านงบประมาณ ผู้อำนวยการโรงเรียนควรบริหารงบประมาณในทุกด้าน ทุกฝ่าย ทั้งการพัฒนาครู นักเรียน โครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยี เพื่อให้โรงเรียนมีความพร้อมและสามารถแข่งขันได้ในอนาคต 3) บรรยากาศองค์กรและวัฒนธรรมองค์กร ผู้อำนวยการโรงเรียนควรสร้างสภาพแวดล้อมที่โปร่งใสและเปิดกว้างเพื่อให้ทุกฝ่ายในโรงเรียนรู้สึกมีส่วนร่วม มีความเชื่อมั่นและได้รับการยอมรับ

ABSTRACT

This research aimed to study, compare, examine relationships, determine predictive power, and develop guidelines for improving administrative factors that influence the 21st century teacher competencies in schools under the Secondary Educational Service Area Office, Sakon Nakhon. The sample group included school principals, deputy principals for academic affairs, and teachers in the academic year 2023, consisting of 45 school principals, 45 deputy principals for academic affairs, and 245 teachers. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table (1970) and selected through stratified random sampling based on school size. The research instruments included questionnaires and interviews. The questionnaire on administrative factors had a discrimination index ranging from 0.25 to 0.81 and a reliability coefficient of 0.95, while the questionnaire on 21st century teacher competencies had a discrimination index ranging from 0.27 to 0.72 and a reliability coefficient of 0.91. Data analysis employed frequency, percentage, mean, standard deviation, F – test, one – way ANOVA, Pearson's simple correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The research findings revealed that:

1. The overall administrative factors and individual aspects were at a high level.
2. The overall 21st century teacher competencies and individual aspects were at a high level.
3. Administrative factors, when categorized by job position, school size, and work experience, showed no significant differences overall.
4. The overall 21st century teacher competencies showed no significant differences based on job position. However, when categorized by school size and work experience, significant differences were found at the 0.05 level.
5. A significant positive correlation at the 0.01 level was found between administrative factors and 21st-century teacher competencies, with a moderate correlation level ($r = 0.491$).
6. Among the five analyzed administrative factors, three factors significantly predicted 21st-century teacher competencies at the 0.01 level: information technology, budget, and organizational climate and culture.

These three factors together accounted for 33.80% of the variance in teacher competencies, with a standard error of prediction of 0.17466.

7. The proposed guidelines for developing administrative factors influencing 21st century teacher competencies focused on three areas: (1) Information technology: School principals should support the use of online platforms to enhance modern learning; (2) Budget: School principals should efficiently manage budgets across all areas, including teacher and student development, infrastructure, and technology, to ensure school readiness and competitiveness; (3) Organizational climate and culture: School principals should foster a transparent and inclusive environment where all stakeholders feel engaged, confident, and valued.

Keywords: Administrative Factors, Teacher Competencies in the 21st Century.

ภูมิหลัง

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยทุกช่วงวัย โดยมีวิสัยทัศน์ให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 1) อย่างไรก็ตาม การศึกษาไทยในปัจจุบันเผชิญปัญหาหลายด้าน เช่น ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนต่ำ การบริหารจัดการที่ไม่คล่องตัว และครูขาดแคลนครูที่มีคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 8; คุณานันต์ วิฑิตาภิรมย์, 2565, หน้า 9) ดังนั้น การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะครูและผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยต้องเน้นการพัฒนาสมรรถนะครูวิชาชีพและสมรรถนะหลักในศตวรรษที่ 21 (พรพนอร อุซุภาพ, 2561, หน้า 27) และส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล (กิตติศักดิ์ ชัยสุพรรณ, 2565, หน้า 3) เพื่อให้สามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารจำเป็นต้องบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างชาญฉลาด โดยนำทรัพยากรทางการบริหาร (คน เงิน วัสดุ) มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามกระบวนการบริหาร (พระครูสังฆรักษ์ไชยรัตน์ ชยรัตน, 2558, หน้า 320 – 321) การประยุกต์ใช้ทฤษฎี 7 M's (บุคลากร เงิน การจัดการ การตลาด คุณธรรม ข้อมูล การวัดผล) (Herbert A. Simon, 1966, p. 23) จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถวางแผนและดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพ และการมีหลักสูตรที่ทันสมัยสอดคล้องกับบริบทของสังคม เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา (ยุวดี ประทุม, 2559, หน้า 167) ผู้บริหารต้องส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกันและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและสามารถแข่งขันได้ในโลกยุคปัจจุบัน ในยุคศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพจำเป็นต้องอาศัยครูที่มีสมรรถนะสูง ทั้งในด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ เจตคติต่อวิชาชีพ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (พิสิฐ เทพไกรวัล, 2564, หน้า 20) สมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นทักษะแห่งอนาคตที่สำคัญ ซึ่งประกอบด้วยสมรรถนะหลัก 5 ประการ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ การทำงานเป็นทีม การพัฒนาตนเองและวิชาชีพ การบริหารจัดการชั้นเรียน และการใช้สื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552, หน้า 2) ครูต้องสามารถจัดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจนามธรรมเป็นรูปธรรม และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานและนโยบายการศึกษา การบริหารจัดการบุคลากรทางการศึกษาด้วยการเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับการเรียนรู้ร่วมกันของผู้บริหาร ครู และผู้เรียน (สุริยาพร นพกรเศรษฐกุล, 2561, หน้า 2) ดังนั้น ผู้บริหารต้องมีปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อครูผู้สอนและพัฒนาคุณภาพการศึกษา การที่ครูจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องมีสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 เมื่อผู้บริหารนำปัจจัยทางการบริหารมาปฏิบัติต่อครูที่มีสมรรถนะหลักในศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นต้องศึกษาว่าปัจจัยทางการบริหารด้านใดบ้างที่จะส่งผลต่อสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนโรงเรียนและพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เป็นองค์กรหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายใน 10 กลุ่ม เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยมีวิสัยทัศน์ “ผู้เรียนเป็นพลโลกในศตวรรษที่ 21 มีภูมิรู้ ภูมิธรรม” มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด 45 โรงเรียน พัฒนาทักษะและสมรรถนะของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และเสริมสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนให้มีความรู้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร)

จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารและสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ให้มีประสิทธิภาพส่งผลต่อผู้เรียนต่อไป

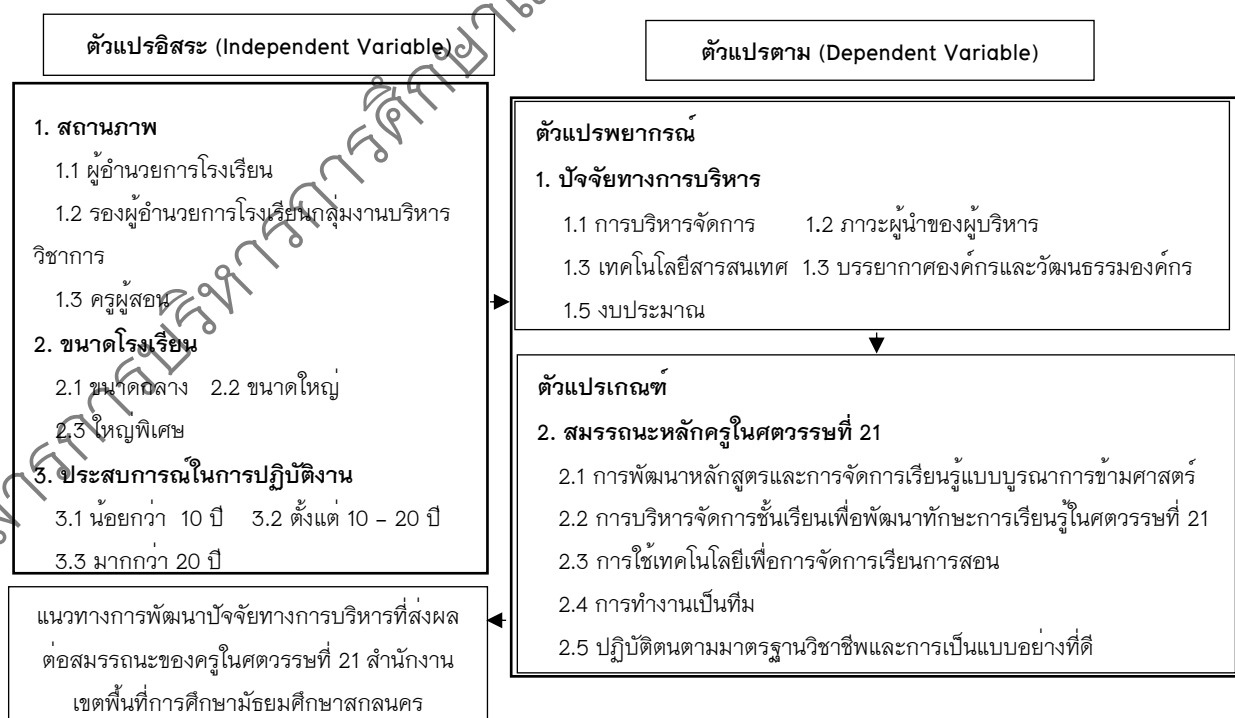
คำถามของการวิจัย

1. ปัจจัยทางการบริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการและครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
2. สมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการ และครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
3. ปัจจัยทางการบริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
4. สมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
5. ปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนกับสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการ และครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร
6. ปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนด้านใดบ้างที่มีอำนาจพยากรณ์ต่อสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร
7. แนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการ และครูผู้สอน
2. เพื่อศึกษาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการ และครูผู้สอน
3. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยทางการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
4. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนกับสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการและครูผู้สอน
6. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการและครูผู้สอน
7. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ปีการศึกษา 2566 จำนวนทั้งสิ้น 2,281 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ปีการศึกษา 2566 ผู้วิจัยเก็บจริงรวมทั้งสิ้น 335 คน ผู้วิจัยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วนตามขนาดโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหาร จำนวน 5 ด้าน ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 และเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 จำนวน 5 ด้าน มีค่าเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาและครู ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและทางออนไลน์ โดยกำหนดระยะเวลาส่งแบบสอบถามคืน รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลกรณีได้รับแบบสอบถามไม่ครบ ผู้วิจัยออกติดตามแบบสอบถามด้วยตนเองจนครบ และนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วนมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product – Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยทางการบริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. สมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โดยรวม อยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยทางการบริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มงานบริหารวิชาการและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนกับสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โดยรวมความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($R_{xy} = 0.491$)

6. ปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนนำมาวิเคราะห์จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้าน อำนวยพยานการณ์ กับประสิทธิผลโรงเรียน ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ งบประมาณ บรรยากาศองค์กรและวัฒนธรรมองค์กร สามารถร่วมกันพยานการณ์ประสิทธิผลโดยรวมของโรงเรียน ได้ร้อยละ 33.80 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยานการณ์ เท่ากับ $\pm .17466$

7. แนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหาร ดังนี้ 7.1) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้อำนวยการโรงเรียนควรมีทักษะด้านเทคโนโลยีและติดตามเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อให้การบริหารมีประสิทธิภาพและสามารถแข่งขันในยุคดิจิทัล มีการสนับสนุนให้ใช้ Smart Classroom เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้ทันสมัย และจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูสามารถใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 7.2) ด้านงบประมาณ ผู้อำนวยการควรบริหารงบประมาณในทุกด้าน ทุกฝ่าย ทั้งการพัฒนาครู นักเรียน โครงสร้างพื้นฐาน และเทคโนโลยี เพื่อให้โรงเรียนมีความพร้อมและสามารถแข่งขันได้ในอนาคต 7.3) ด้านบรรยากาศองค์กรและวัฒนธรรมองค์กร ผู้อำนวยการโรงเรียนควรสร้างสภาพแวดล้อมที่โปร่งใสและเปิดกว้าง เพื่อให้ทุกฝ่ายในโรงเรียนรู้สึกมีส่วนร่วม มีความเชื่อมั่นและได้รับการยอมรับ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาโรงเรียนอย่างยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยทางการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการ และครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การบริหารจัดการ งบประมาณองค์กรและวัฒนธรรมองค์กร และงบประมาณ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยที่บุคลากรทางการศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษายอมรับว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัจจัยเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่นำมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการองค์กรและการเรียนการสอนที่ทันสมัย อีกทั้งปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารซึ่งผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ใช้หลักเหตุผลในการบริหารงาน แสดงความสามารถในการประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ และปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี สามารถบริหารจัดการโดยการบริหารทรัพยากรบุคคลและการควบคุมองค์กรโดยการกำหนดตัวบุคคล ควบคุมผิดชอบในการจัดทำแผนงานต่าง ๆ ของโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัย ของ ทรงพร อุดรพันธ์ (2564, หน้า 5) ได้ศึกษา ปัจจัยทางการบริหารและปัจจัยวัฒนธรรมคุณภาพที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยทางการบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. สมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามศาสตร์ การทำงานเป็นทีม การใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครูและการเป็นแบบอย่างที่ดี และการบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะของครูที่นำไปใช้ในการปฏิบัติงานในการวิเคราะห์ ออกแบบ และพัฒนาหลักสูตรในการจัดการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับ

ความต้องการของสังคม ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงศาสตร์ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะและเรียนรู้เนื้อหาต่าง ๆ รวมถึงการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงตามบริบทของสังคมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพันธ์ คำบาล และคณะ (2563, หน้า 21) ได้ศึกษาสมรรถนะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับสมรรถนะหลักของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยทางการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน พบว่า

3.1 ปัจจัยทางการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพพบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีหน้าที่และบริบทในการพัฒนางานวิชาการ และมีความตระหนักในหน้าที่ปฏิบัติตามนโยบาย บริหารการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งผู้บริหารเป็น ผู้วางแผนการดำเนินงาน นโยบาย การสั่งการ การกำกับดูแลกำหนดทิศทางในการบริหารอย่างใกล้ชิด คอยให้คำปรึกษา นิเทศ ติดตามการทำงานของครูผู้สอนด้วยความเป็น กัลยาณมิตร สนับสนุนส่งเสริมให้มีความเจริญก้าวหน้าทางวิชาชีพ ทำให้ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน มีลักษณะการทำงานตามหน้าที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วริษา เจียวิริยบุญญา (2564, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งและขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับภาคภูมิ ทองลาด (2561, หน้า 1) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบการวิจัย พบว่า ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนโดยรวมและรายด้านทุกด้านจำแนกตามการดำรงตำแหน่ง ไม่มีความแตกต่างกัน

3.2 ปัจจัยทางกิจบริหารโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการและครูผู้สอนพบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าแม้ว่าโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ย่อมมีความพร้อมในการดำเนินงานแตกต่างกัน ทั้งในเรื่องของทรัพยากร ห้องเรียน แหล่งเรียนรู้ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ มีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน งบประมาณในการพัฒนาซ่อมแซมหรือการจัดสวัสดิการอื่น ๆ แต่โรงเรียนทุกขนาดโรงเรียนต้องอาศัยปัจจัยการบริหารจัดการ ภาวะผู้นำของผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ บรรยากาศองค์กรและวัฒนธรรมองค์กร งบประมาณเพื่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพต่อสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา นามธรรม (2565, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารของโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3.2 ปัจจัยทางการบริหารโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีระบบการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากร

ต่าง ๆ ในโรงเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียน ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียนมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในการโน้มน้าวใจให้บุคลากรปฏิบัติตามเพื่อกระทำการต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย มีการบริหารสามารถนิเทศติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน โรงเรียนมีการจัดหาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการที่ดี และเกิดประโยชน์สูงสุด โรงเรียนมีการพัฒนาบุคลากรให้ใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้คิดเห็น ของความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการและครูผู้สอน จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรัชย์ พรหมปากดี (2565, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่องปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ผลพบว่า ปัจจัยทางการบริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงานแตกต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน พบว่า

4.1 สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามสถานภาพ พบว่า โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการเตรียมคนไปเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผัน และคาดไม่ถึง ครูจึงต้อง มีทักษะที่สูงในการเรียนรู้และปรับตัวการที่จะพัฒนาผู้เรียนได้ต้องอาศัยครูที่มีทักษะในการ จัดการเรียนรู้ มีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่ดี มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา จึงต้อง พยายามขับเคลื่อนและยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะชีวิตแก่นักเรียน สร้างแรงบันดาลใจ ให้เกิดกระบวนการคิด และแก้ปัญหาให้สามารถเติบโตในสังคมอย่างมีคุณค่า ครูส่วนใหญ่จึงให้ความสำคัญกับการ พัฒนาทักษะใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 2 จึงทำให้สมรรถนะครู ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ แนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2567, หน้า 2) ที่เสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครู ไว้ว่าครูนับว่าเป็น บุคลากรที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา การพัฒนาครูในปัจจุบัน มุ่งพัฒนาให้มีสมรรถนะสำคัญ หลายด้าน โดยเฉพาะสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สมรรถนะการโค้ช และสมรรถนะการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 และเอกสารของสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ได้พัฒนาข้อตกลงในการพัฒนางาน (PA) สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู โดยสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้เป็นการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองธรรมชาติและความสนใจ ของผู้เรียน จนผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ สมรรถนะการโค้ช การชี้แนะ การตั้งคำถาม การเสริมแรง การกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการเรียนรู้ของตนเองไปสู่การบรรลุ จุดประสงค์การเรียนรู้ และสมรรถนะการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ การตรวจสอบความก้าวหน้าและผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย วิธีการและเครื่องมือประเมิน ที่มีคุณภาพ นำผลการประเมินมาพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งสมรรถนะครูนั้นประกอบด้วยหลายด้านและแต่ละด้านมี ความเชื่อมโยงกัน

4.2 สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ การบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจัยสนับสนุน การพัฒนาสมรรถนะครูในแต่ละขนาดโรงเรียนนั้นแตกต่างกันโดยเฉพาะในเรื่องงบประมาณ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางกลาง จึงเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาสมรรถนะครูซึ่งควรมีงบประมาณที่เพียงพอต่อการพัฒนาสมรรถนะครูให้ประสบความสำเร็จ อีกทั้งการพัฒนาสมรรถนะครูยังเป็นความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากผู้บริหารมีมุมมองและวิสัยทัศน์ในการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง จึงต้องอาศัยงบประมาณที่เพียงพอต่อการพัฒนาสมรรถนะครูให้ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของ ฐกร พดพิบูลย์ และประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2565, หน้า 94) ได้เสนอแนวคิดการพัฒนาสมรรถนะครูในช่วงยุทศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) สมรรถนะ คือ ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ดังนั้น การจะทำให้เกิดสมรรถนะได้นั้นจะใช้กระบวนการพัฒนาเพียงอย่างเดียวหนึ่งมิได้ ต้องใช้กระบวนการที่หลากหลายเพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะ และทัศนคติอย่างครบถ้วน อีกทั้งต้นทุนของครูแต่ละคนมีความหลากหลายและแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นพื้นฐาน ความรู้ วิชาชีพที่สอนบริบทของพื้นที่ ดังนั้นการพัฒนาสมรรถนะครูจึงต้องใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล โดยอาศัยนโยบายภาครัฐ และความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการทำงานพัฒนาสมรรถนะครู สร้างความร่วมมือร่วมใจจากหน่วยงานต่าง ๆ ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน การวางแผนการดำเนินงาน วางแผนงบประมาณ การบริหารจัดการกำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเป็นระบบ

4.3 สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ การบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความรอบรู้ เป็นมืออาชีพ มีความสามารถและศักยภาพสูง เร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอน เนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ ทางการศึกษาให้สูงขึ้น ซึ่งครูที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี เป็นครูยุคใหม่ จึงมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพตามบริบทสภาพแวดล้อม มีการออกแบบสถานการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลในการทำงานร่วมกันเพื่อตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยวิธีการและกิจกรรมที่หลากหลาย ได้มากกว่าครูประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 – 20 ปี จึงทำให้สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการ และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นมากกว่า ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการ และครูผู้สอน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 – 20 ปี สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพันธ์ คำบาลและสนั่น ประจงจิต (2565, หน้า 4) ได้ทำการศึกษาสมรรถนะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับสมรรถนะของครูโรงเรียนที่ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามระยะเวลาในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนกับสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xyt} = 0.491$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเนื่องจากปัจจัยทางการบริหารเป็นตัวบ่งชี้ทิศทางการพัฒนาของโรงเรียนผู้บริหารจึงต้องมีปัจจัยทางการบริหารที่ทำให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งปัจจัยทางการบริหารจะส่งผลต่อครูผู้สอน พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้ครูมีสมรรถนะในศตวรรษที่ 21

จึงควรมีปัจจัยอื่น ๆ เพิ่มเติมเป็นส่วนส่งเสริมให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีคุณภาพ และส่งเสริมสมรรถนะครูโดยตรง จึงทำให้ปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนกับสมรรถนะของครู ในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับแนวคิดของฐกร พฤตปุณณ์ และประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2565, หน้า 94) ได้เสนอแนวคิดการพัฒนาสมรรถนะครูในช่วงยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) ถึงปัจจัยสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะครูเชิงพื้นที่ปัจจัยสนับสนุน ดังต่อไปนี้ 1) ปัจจัยด้านบุคลากร เป็นบุคลากรที่มีคุณลักษณะไม่เรียนรู้ ต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านต่าง ๆ ของตนเองและ 2) ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นหัวหน้าสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาสมรรถนะครูดำเนินการไปอย่างราบรื่นโดยยึดหลักความยืดหยุ่นในการมีส่วนร่วมพัฒนาสมรรถนะครู ปัจจัยด้านงบประมาณ ซึ่งควรมีงบประมาณที่เพียงพอต่อการพัฒนาสมรรถนะครูให้ประสบความสำเร็จ

6. ปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนนำมาวิเคราะห์จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์สมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โดยรวม (Y_t) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ (X_3) งบประมาณ (X_5) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่บรรยากาศองค์กรและวัฒนธรรมองค์กร (X_4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.414 รองลงมา คือ งบประมาณ (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.208 และบรรยากาศองค์กรและวัฒนธรรมองค์กร (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.132 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์สมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวม ได้ร้อยละ 33.80 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ $\pm .17466$ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารงานในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพต้องอาศัยปัจจัยในการบริหาร โดยมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สะอาด ปลอดภัยมีวัฒนธรรมองค์กรที่เสริมสร้างพลังบวกในการทำงาน ขับเคลื่อนด้วยการมีงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินการบริหาร ที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ บุคลากรต้องมีความพร้อมและพัฒนาตนเองเพิ่มขีดความสามารถ มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความทันสมัยเข้ามาปรับประยุกต์ใช้ในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัย ของณฐกร พฤตปุณณ์และประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2565, หน้า 94) ได้เสนอแนวคิดการพัฒนาสมรรถนะครูในช่วงยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) ถึงปัจจัยสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะครูเชิงพื้นที่ ปัจจัยสนับสนุน ดังต่อไปนี้ 1) ปัจจัยด้านบุคลากร เป็นบุคลากรที่มีคุณลักษณะ ไม่เรียนรู้ ต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านต่าง ๆ ของตนเอง และ 2) ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นหัวหน้าสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาสมรรถนะครูดำเนินการไปอย่างราบรื่น โดยยึดหลักความยืดหยุ่นในการมีส่วนร่วมพัฒนาสมรรถนะครู ปัจจัยด้านงบประมาณซึ่งควรมีงบประมาณที่เพียงพอต่อการพัฒนาสมรรถนะครูให้ประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารวิชาการและครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การบริหารจัดการบรรยากาศองค์กรและวัฒนธรรมองค์กร และงบประมาณ ตามลำดับ ดังนั้นผู้บริหารควรนำปัจจัยการบริหารแต่ละด้านมาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษาและควรพัฒนาปัจจัยงบประมาณเพื่อสนับสนุนทรัพยากรในการพัฒนาสมรรถนะครูอย่างสอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาและกำกับติดตามการใช้งบประมาณ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

1.2 สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ตามมาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการข้ามศาสตร์ การทำงานเป็นทีม การใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติตาม มาตรฐานวิชาชีพครูและการเป็นแบบอย่างที่ดี การบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครู บุคลากรพัฒนาตนเองในด้านสมรรถนะครูในการบริหารจัดการ ชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพิ่มให้ครูมีสมรรถนะจัดชั้นเรียนแบบบูรณาการการเรียนรู้ในลักษณะ องค์รวมด้วยรูปแบบหรือวิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง รวมถึงการประเมินผลการเรียนรู้จากการ ปฏิบัติตามสภาพความเป็นจริงอย่างเป็นขั้นตอน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครึ่งต่อไป

2.1 นอกจากการศึกษาปัจจัยทางการบริหารโรงเรียน สำหรับสถานศึกษาในครั้งนี้ ควรไปศึกษาวิจัยวิธีวิจัยแบบ อื่นต่อไป เช่น การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโรงเรียนปัจจัยทางการบริหารโดย นำผลการศึกษาค้นคว้า ไปใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.2 ควรสร้างรูปแบบการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนกับสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อนำไป ปรับใช้ในการพัฒนาการบริหารในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กิตติศักดิ์ ชัยสุพรรณ. (2565). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธนภุต อึ้งน้อย. (2563). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูใหม่ในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- วิลาวัณย์ จารุอริยานนท์. (2567). *สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮาส์.
- อดิเทพ ไชยเพชร. (2562). *การพัฒนาสมรรถนะครูวิชาชีพเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ปทุมธานี :มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- Kate, M. (2007). Social and academic benefits of looping primary grade student.
- Owens, R.G. (2001). *Organizational Behavior in Education: Instructional Leadership And School Reform*. 7th ed. Boston: Allyn and Bacon.
- Ruhl, M.L. (1985). *The development of a survey of school effectiveness climate, principal leadership*. Dissertation Abstracts International, 46(11), 3216 – A.